

לילדים

אורי וערו

אורי בן השבע קיבל במתנה שעון־יד שלוחי השעות שלו מורה ציורים במקום ספרות. אורי „מביא את השעות“ בשעון שלו, מזיז את המחוגים כרצונו ומעלה על הלוח אופ־ניים, קטר, אווירון. כששואלים אותו מה השעה עונה הוא: „אופניים ורבע“ או „אניה וחצי“, ולאביו הוא אומר: „השעון שלך מפקד עליך ואתה מציינת לו ותמיד הנך בהול“.

אורי בן השבע מספר לנו בשפה פשוטה ונקיה את ארבעה הסיפורים בחלקו הראשון של הספר, סיפורים שבהם הדמיון אינו שקר והחכמה אינה התחכמות, כמו שקורה תכופות כשסופר מבוגר שם את דבריו בפיו של ילד. עלילותיו של בן הקיבוץ לא רק שהן עשויות לעניין את מי שאינו בן הקיבוץ (דבר נדיר כשלעצמו בספרות מסוג זה) אלא אף מסירות את המחיצות שהקימו סופרי־קיבוץ אחדים סביב ביתם־מעוזם.

הלוי, ואתו הילד אורי, אינם חוששים אפילו לצאת מתחומי הקיבוץ ולספר על העיר וההרפתקות בה, וראה זה פלא — העיר מעניינת, חיה ונושמת כעיר ממש, וילדי הקיבוץ אינם מרגישים את עצמם אבודים בה ואינם עושים את ההשוואות המקובלות בין עיר לכפר, שתמיד גודף מהן ריח הפרובינציאליות גם אם ההנמקה היא אידי־אולוגית.

בחלקו השני של הספר — סיפורים „בגוף שלישי“, ואין הם גופלים מסיפוריו של הילד בשלל־גוניהם. הלוי הוא סופר ומחנך ואין השניים חלוקים בדעותיהם. דמות האב, המייצגת את עולם המבוגרים בכל הסיפורים של עולם־ילדים זה, היא מופת ממש. היחסים

* בנימין הלוי: אורי וערו; רישומים: א. אליעז; סידרת „אנקורים“, ספרית פועלים, תשׁך; 138 עמ׳.

בין שני העולמות הם אידיאליים מבלי שיהיו מתקתקים מדי, וכנותם המשכנעת מעידה על המחבר כי לא בדה דמויות־מופת לצורך הסיפור בלבד. הוא אב לא פחות משהוא סופר.

אם היו לו להלוי התלבטויות שבהעמדת־דברים באור מסוים, או אם היה עליו להכריע בין נטיות־לבו לבין נטיות „הקו“ הנקוט בשדה־החינוך של תנועתו הקיבוצית, הרי הצליח לפתור בעיות אלו על הצד הטוב ביותר.

הרהורים אלה לא היו עולים כלל בדעתנו לולא נתקלנו באחד הסיפורים בנושא „רגיש“ — תפיסת מסתננים. הלוי אינו מתחמק מכל הצדדים האפשריים של משלה זו ואינו מחפש פתרונות קלים. הוא קיבל על עצמו לעמוד בכל „הבעד והנגד“ ובכל השאלות העשויות להתעורר, למן השאלה, המדהימה בתמימותה, של הילד: „איך נראה ערבי?“ ועד השאלה, התמימה לא פחות, של המסתנן: „וכי מה נעשה ולא נגנוב? הרי גם אצלכם יש גנבים! ומה ההבדל מי גנוב: אזרחים של היום או אזרחים של אתמול?“

הלוי עומד בכבוד באש הצולבת, ואם גם אין בידו להציע פתרונים הרי עצם העמדת השאלה, בדרכו שלו, היא קריאת־תגר לקורא שינסה ויהפש את הפתרון בעצמו.

ד. ל.

איה הג'ינג'ית

לפנינו צרור רשימות, שרובן נתפרסמו ב„מַעריב לגוער“, מתוך „יומן“ של נערה בשם איה, ג'ינג'ית כחוק, תלמידת ששית־שבי־עית־ג'ימנסיה. יש ברשימות הומר רב להכרת חוויותיה, שמחותיה ולבטיה של איה עצמה — כמובן, על דרך ההומור; וכן יש כאן לא מעט על גלי, אחיה הקטן ממנה בהרבה, ששמו האמיתי עמנואל („אך מי משתמש כיום בשמות אמיתיים?“), ועל הורי הנערה, ועל דוד מירושלים, ועל אורי, הנער בו שמה